

Grammatisk køn findes ikke

så husk at "oversætte" ordet 'han' til 'han/hun/den/det' inde i hovedet hver gang du hører eller ser det i det følgende

De transitive endelser kun på transitive stammer

fortæller hvem, der verber og hvem handlingen er rettet imod:

/iqqaama+vaanna}/ (*eqqaamavaannga*):
DE husker MIG.

/iqqaama-SSA+vassi}/ (*eqqaamassavassi*):
JEG vil huske JER

/iqqaama-SSA+viuk}/ (*eqqaamassaviuk*): Vil
DU huske HAM/DET?

Det grimme ord transitivitet

I *Jeg sidder og læser* er 'læser' intransitiv medens 'læser' er transitiv i *Jeg læser en bog*.

Transitivitet spiller ikke den helt store rolle på dansk, men på grønlandsk er den transitive verden skarpt adskilt fra den intransitive med to helt forskellige sæt endelser og helt forskellig sætningsbygning mv.

Hold styr på, om der er samme grundled eller ej, når der er flere verber på spil

Du troede, jeg arbejdede i går (... *sulisung*) og *Hun forstod, at jeg studerede* (... *ilinniartunga*)

Det er 'du' og 'hun' der gør noget, men det er 'jeg', der gør noget i at-sætningerne.

'troede' og 'arbejdede' samt 'forstod' og 'studerede' co-refererer ikke. Derfor participium i at-sætningerne

De intransitive endelser kun på intransitive stammer

fortæller hvem, der er/gør verbet:

/suli+vuᅇa/ (*sulivunga*), /atiq-QAR+vuᅇa/ (*ateqarpunga*): JEG arbejder/hedder

/suli+vuq/ (*sulivoq*), /atiq-QAR+vuq/ (*ateqarpoq*): HAN/HUN arbejder/hedder

/suli-SSA+Tuᅇa/ (*sulissasunga*), /atiq-QAR+Tuᅇa/ (*ateqartunga*): ..., at JEG arbejder/hedder

Non co-reference kræver og co-reference udelukker participium

Jeg overvejede at arbejde i går: Det er den samme, der 'overvejer' og 'arbejder' ergo ikke participium her

Jeg forstod, at jeg måtte studere mere målrettet: 'jeg' forstår og 'jeg' studerer. Ergo heller ingen participium her
MEN

Jeg forstod, mine studerende ville dumpe.
De dumper i participium!

T-reglen møder du hele tiden

T ⇒ s efter en vokal
T ⇒ t efter en konsonant

suli+Tuᅇa ⇒ /sulisuᅇa/ *sulisunga*
ilinniar+Tuᅇa ⇒ /ilinniartuᅇa/ *ilinniartunga*

iqqaama+TAR+viuk ⇒ /iqqaamasarpiuk/
eqqaamasarpiuk
ilinniartip+TAR+viuk ⇒ /ilinniartittarpiuk/
ilinniartittarpiuk

a-reglen

En vokal bliver til /a/ når der står et /a/
foran
arnaᅇ-U+vuᅇa ⇒ arnauvuᅇa ⇒ *arnaavunga*

Et eksempel med N-INNAᅇ, som betyder 'kun
N':
arnaᅇ-INNAᅇ-U+vuᅇa ⇒ arnainnauvuᅇa ⇒
arnaannaavunga (jeg er kun en kvinde)
